अमात्याः भरतागमनंश्रुत्वाप्राप्ताःसुमंत्रादयः ॥ अभ्यकुत्सयत् लोकस्येवस्वस्यापि कैकेयीकृतव्यवहारे परमानिष्टताख्यापनायोक्तरीत्यैव सर्वलोकक्षमंजगर्हइत्यर्थः ॥ अथप्रयोजकत्वानुमंतृत्वाद्यपि स्वस्यप्रकृतविषयेनास्तीतिमंत्रिणःप्रत्यापयति ॥ राजमित्यादि ॥ मातरंनैवमंत्रये ॥ अपिरेवार्थे राज्यग्रहणार्थंनप्रेरयामि ॥ तत्रहेतूराज्यं नकामयेइति ॥ २ ॥ योभिषेकोराज्ञासमीक्षितःचिंतितः ॥ अज्ञानेहेतुमाह विप्रकृष्टेइति ॥ अतिदूरतरेइत्यर्थः ॥ ३ ॥ ४ ॥ तथैव प्राग्वदेव ॥ ५ ॥ दीर्घदर्शिनं ऐहिका

सोमात्यमध्येभरतोजननीमभ्यकुत्सयत् ॥ राज्यंनकामयेजातुमंत्रयेनापिमातरं ॥ २ ॥ अभिषेकंनजानामियोभूद्राज्ञासमीक्षितः ॥ विप्रकृष्टेत्यहंदेशेशत्रुघ्नसहितोभवम् ॥ ३ ॥ वनवासंनजानामिरामस्याहंमहात्मनः ॥ विवासनंचसौमित्रेःसीतायाश्चयथाभवत् ॥ ४ ॥ तथैवंक्रोशतस्तस्यभरतस्यमहात्मनः ॥ कौसल्याशब्दमाज्ञायसुमित्रांचेदमब्रवीत् ॥ ५ ॥ आगतःक्रूरकार्यायाःकैकेय्याभरतःसुतः ॥ तमहंद्रष्टुमिच्छामिभरतंदीर्घदर्शिनं ॥ ६ ॥ एवमुक्त्वासुमित्रांतांविवर्णवदनाकृशा ॥ प्रतस्थेभरतोयत्रवेपमानाविचेतना ॥ ७ ॥ सतु राजात्मजश्चापिशत्रुघ्नसहितस्तदा ॥ प्रतस्थेभरतोयेनकौसल्यायानिवेशनं ॥ ८ ॥ ततःशत्रुघ्नभरतौकौसल्यांप्रेक्ष्यदुःखितौ ॥ पर्यष्वजेतांदुःखार्तांपतितांनष्टचेतनां ॥ ९ ॥ रुदंतौरुदतीदुःखात्समेत्यार्यामनस्विनी ॥ भरतंप्रत्युवाचेदंकौसल्याभृशदुःखिता ॥ १० ॥ इदं तेराज्यकामस्यराज्यंप्राप्तमकंटकं ॥ संप्राप्तंवतकैकेय्याशीघ्रंक्रूरेणकर्मणा ॥ ११ ॥

मुष्मिककर्मणः कालांतरभाविफलज्ञानक्षम

बुद्धिमंतं अतएवतंद्रष्टुमिच्छामि ॥ ६ ॥ ७ ॥ चापिभ्यांसुमंत्रादयः ॥ येनमार्गेणनिवेशनंप्राप्यतइतिशेषः ॥ ८ ॥ कौसल्यां स्वगृहात्प्रस्थितां ॥ ९ ॥ समेत्य आलिंग्य ॥ तादृशसमयेप्यालिंगनकरणयोग्यंविशेषणं मनस्विनीति ॥ १० ॥ राज्यंप्राप्तं भुंक्ष्वेतिशेषः ॥ राज्यप्राप्तिप्रकारमाह ॥ क्रूरेण रामविवासनरूपेणकर्मणा कैकेय्याः ॥ तयेत्यर्थेशेष त्वविवक्षायां ॥ संप्राप्तं राज्ञतः ॥ ततश्च त्वयाप्राप्तमितिभावः ॥ ११ ॥